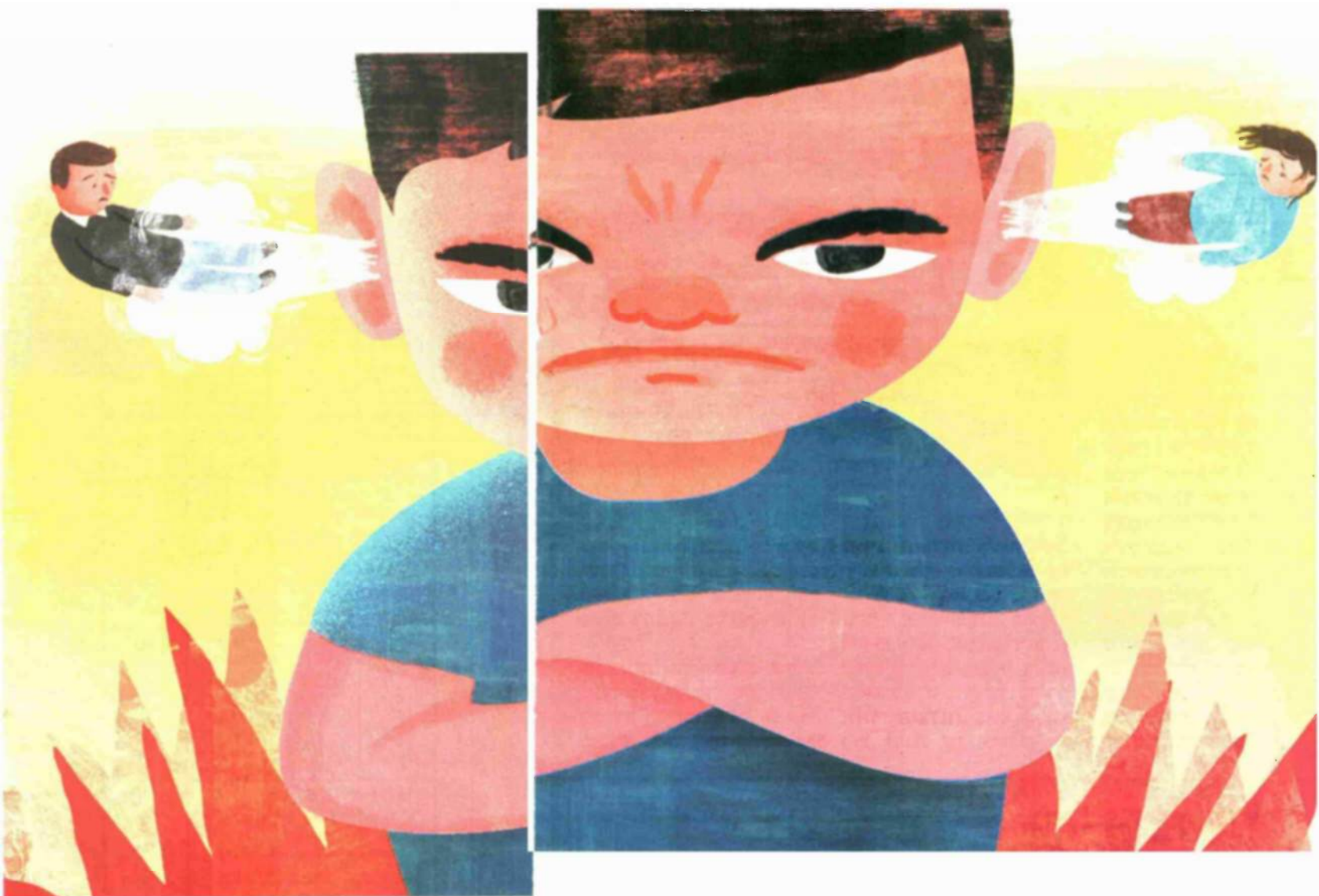

22.19x33.88	31	12 עמוד	ידיעות אחרונות - ממון	25/11/2009	20409936-3
17050					

איור: מתן ליברמן

כשהילד מורד

אתה גרוש, הילד שלך מסרב להיפגש איתך ואף מעליב אותך? • רק במקרים קיצוניים יפחית בית המשפט או אף יבטל כליל את דמי המזונות שאתה משלם עבורו

מאת ליטל זובוביצקי

« נערה ממרכז הארץ, שהתנכרה לאביה לאחר שהתגרש מאמה, קיללה והכי פישה אותו, נענשה באחרונה על ידי בית המשפט לענייני משפחה: בית המשפט ביטל את דמי המזונות שמשלם בש"כילה אביה מדי חודש. כבית המשפט גולל האב את סיפור ההתנכרות הנמ"שכת מצד ילדיו. לדבריו, הם סירבו להיפגש עמו וגירפו אותו. בית המשפט קבע כי האם עומדת מאחורי הסתת הילדים, וכי ילדי האב הם סר"בני קשה בעקבות זאת נקבע שדמי המזונות לילדה הגדולה יבוטלו, ודמי המזונות של הבן הקטן יעמדו על 750 שקל בחודש בלבד. שוחחנו עם עורכי דין המי-

תמחים בדיני המשפחה וניסינו להבין מהו מבחינת החוק "ילד מורד", ועד כמה שכיחה התופעה.

"לתת כבוד להורה"

ילד מורד הוא ילד שמסרב להיות בקשר עם אחד מהוריו שאינו ההורה המשמורן. ברוב המקרים מדובר באב. המרידה יכולה להיות כיוזמת הילד, אולם לא אחת היא נובעת מה"סתה מצד ההורה המשמורן. לדברי עו"ד מגי הלפרין, בעלת משרד המתמחה בדיני משפחה, כאשר ילד אינו שומר על קשר עם ההורה הלא משמורן, לא מכבד אותו, ממרה את פיו ואינו מסכים לקיים את הסדרי הראייה שנקבעו – אפשר להגדירו על פי הדין העברי כבן מורד. "ההלכה היא שילד חייב להתנהג כלפי אביו

במידת הכבוד הראויה להורה. עם זאת, ייתכנו מקרים שבהם מסרב הבן לראות את אביו או את אמו, ואף אינו נוהג בהם כמצוות כיבוד אב ואם, ובכל זאת לא יוכרו מורד ולא יישללו מזונותיו. בדרך כלל מדובר במקרים שבהם לא ניתן לתלות את האשם בקטין".

צמצום המזונות

לדברי עו"ד מיכאל טאוסגי, המתמחה בדיני משפחה, בית המשפט קבע בעבר כי הכרזה על מרידה מצדו של ילד היא עילה לצמצום חובת המזונות של ההורה. "עם זאת, יש להביא בחשבון כי הפחתת מזונות עלולה לגלגל כרור שלג ולהחריף את המשבר בין הילד להורה. משכך, בתי המי"שפט אינם ממהרים להכריז על ילד כמורד, אלא במקרים

16.57x25.42	32	עמוד 12	ממון	ידיעות אחרונות - ממון	25/11/2009	20409950-9
17050						

עם האב". עו"ד הלפרין מציינת כי היה מקרה שבו אב עתר לה- פסקת תשלום מזונות לבנו לאחר שהבן סירב לפגוש אותו תקופה ארוכה. הפסיכולוגית שמינה ביהמ"ש סברה שהאם אינה אשמה בסירובו של הבן, ואילו פקירת הסער סברה שה- דבר תלוי במידת מה באם, ולו בשל מסרים עקיפים לא חיוביים שהעבירה לבן בעניין אביו. ביהמ"ש קבע שכל עוד הבן מסרב להיפגש עם האב אין לחייב את האב במזונותיו. ביהמ"ש הוסיף כי כאשר מדור בר בילד בוגר, שניתן לצפות ממנו להבנה, לשיקול דעת ולעמדה עצמאית משוחררת מלחצים והסתה, אין להתעלם ממדרנותו בעת שנשקל חיובו של הורה במזונותיו. לעומת זאת, במקרה אחר עתר אב להפסיק את תשלום המזונות לבת שסירבה לפגוש אותו. ביהמ"ש מצא כי לאב היה חלק בניתוק הקשה ואין לשלול את מזונותיה של הבת ואין להפחיתם.

תלוי בגיל

עו"ד מתת פלסנר, בעלת משרד המתמחה בדיני משפחה, מוסיפה כי הפסיקה מבחינה בין ילד קטין לבגיר, ומחמירה עם הבגיר. "ניתן לצפות מי- לדים בני 14-15 ויותר להבין את המשמעות של התנהגות מעליבה ומשפילה כלפי האב, ולהפנים שלהתנהגותם יכולה להיות השלכה כלכלית. שו- נה המצב לגבי ילדים קטנים, שאינם מסוגלים להבין את משמעות התנהגותם, הנובעת לרוב ממצב נפשי".

עו"ד הלפרין: "ביהמ"ש העליון קבע כמה כללים לע- ניין פטור אב ממזונות בנסיבות של בן מרדן: ראשית, מזונות קטין יישללו ממנו או יופחתו בנסיבות של מרדה רק אם הקטין בן 6 ויותר. שנית, יש לכרוך אם הסירוב למלא אחד הסררי הראייה מקורו באם, או שהקטין מסרב לעשות זאת על דעת עצמו. שלישית, פטור האב ממזונות ילדו אין פירושו כי דין הקטין לרעוב. המחוקק בילד יפרנסו, ואין האב חייב להחזיר את ההוצאות".

עם אביו. אם יתברר כי מדובר במחדל בהתנהגות האב, לא יוכרו הילד כבן מורד". לדברי עו"ד הלפרין, "נתי המשפט לא ממהרים לפטור הורה ממזונות, הן משום שאין להאשים את הקטין ואין למרוד את התנהגותו בנפרד מהמשכר המשפחתי, הן משום שאין לש- פוט ילד על פי אמות מידה של מבוגר, הן משום ששלילת המ- זונות אינה מביאה לקירוב הל- כבות, והן משום שאין ביהמ"ש יכול לתת ידו למצב שבו קטין יסבול חרפת רעב".

הקפאת המזונות

עו"ד טלי אויורוביץ, המ- תמחה בדיני משפחה, מספרת כי במקרים מסוימים של ילד מורד הקפיא ביהמ"ש את חיוב האב במזונות ילדו, עד שא- לה ייכנסו למסגרת טיפולית מתאימה, שתיצור את הרקע הדרוש להירוש הקשר עם האב. במקרה אחד עזבה אם עם שלושה ילדיה לאיטליה ולא חזרה למרות גיסינות האב להחזירם. הילדים סידנו לדבר איתו והודיעו לו שאינם רוצים קשר איתו.

הגורמים המקצועיים, הפי- סיכולוגיים ועובדים סוציאליים, חיוו דעתם כי אם יופסקו המ- זונות יתמעטו הסיכויים לחי- דוש הקשר בן הילדים לאב, וכי כדרכי טיפול ניתן לחדש את הקשר. ביהמ"ש קבע כי האב יפקיד את המזונות בקופת ביהמ"ש, ואלה יימסרו לאם רק לאחר שתוכיח כי הילדים הח- לו טיפול למען חידוש הקשר עם האב.

עו"ד אויורוביץ מספרת על מקרה נוסף: "נערה סידבה ללכת לאביה, סידבה לפגשו וקיללה אותו בכל פעם שניסה להתקשר אליה או לרבר איתה כשהגיע לקחת את אחותה. היא האשימה אותו בפידוק הנישואין והכדיזה כי אינה רוצה קשר איתו. ביהמ"ש ברק את התנהגות האב ויחסו לק- טינה, ולאחר שהגיע למסקנה כי מקור ההתנהגות הוא המ- שבר המשפחתי והשפעת האם, התרה כי הוא עומד להפחית את המזונות. הצדדים הסכי- מו כי הילדה תלך למסגרת טיפולית למען חידוש הקשר

עו"ד מגי הלפרין (בתמונה): "ביהמ"ש יכריז על ילד כבן מורד רק במקרים קיצוניים. אם יתברר שהבן נמנע מקשר עם אביו בגלל מחדל של האב, הוא לא יוכרז מורד"

קיצוניים, וגם אז בזהירות וב- ריסון".

עוד מציין עו"ד טאוסיג כי אם ההורה המשמורן (כדרך כלל האם) לא יכול לפרנס את הילד, בית המשפט עלול לחייב את ההורה שמורדים בו לממן את צרכיו ההכרחיים, אך לא לממן לו רמת חיים גבוהה. חשוב לציין שהכרזת מורד על ילד אינה ררך אלי-חווה, ובית המשפט יכול לכטלה ולהשיב את תשלומי המזונות על כנם.

גם עו"ד הלפרין מדגישה שההכרזה על בן מורד אינה פשוטה: "נתי המשפט יכריזו על ילד כבן מורד רק במקרים קיצוניים מאוד, כאשר מרדנות הילד כוללת ביטויים גסים ומעליבים. לפני הכרזה כזאת יברוק בית המשפט באמצעות פקיד סעד מהי הסיבה לכך שהבן נמנע מלשמור על קשר